

ДО 70-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ ЛЮБИ СТОЇЧКОВОЇ

Для кафедри слов'янської філології імені професора Іларіона Свенціцького Львівського національного університету ім. І.Франка 2018 р. був позначений двома важливими датами: 40-річчям відкриття спеціальності “Болгарська мова і література” та 70-літнім ювілеєм викладачки Велико-Тирновського університету ім. святих Кирила і Мефодія (далі – ВТУ) Люби Стоїчкової, яка допомагала львівським колегам започаткувати й утвердити цю спеціальність у Франковому виші. Так трапилося, що для мене ця подія і ця людина виявилися дуже важливими у житті, адже мені й моїм товаришам з другого набору болгаристів ЛНУ пощастило вивчати цю чудову мову, а нашою першою викладачкою стала неповторна і незабутня Люба Стоїчкова.

Хоча Львівський університет ще з часів І. Свенціцького і В. Малярчука був одним із провідних центрів наукової болгаристики в Україні, проте лише з 1974 р., відколи розпочалася співпраця ЛНУ з Велико-Тирновським університетом ім. святих Кирила і Мефодія, яка передбачала обмін студентськими групами і викладачами, з'явилася можливість відкрити відділення болгарської мови і літератури на кафедрі слов'янської філології. Вже у 1977 р. Люба Стоїчкова прибула до Львова, щоб продовжити справу своєї колеги з ВТУ Марії Спасової – закласти основи болгаристики в одному з найпрестижніших українських вищих навчальних закладів. У 1978 р. здійснюється перший набір студентів за спеціальністю “Болгарська мова і література”, а у 1980 р. – другий. Без сумніву, як для студентів обох випусків (вона пропрацювала як лектор-викладач до 1981 р.), так і для колег з кафедри та факультету з Любою Стоїчковою пов'язані якнайкращі спогади, адже вона зуміла захопити кожного, хто спілкувався з нею, своєю особливою енергією, вродженим балканським темпераментом, поєднаними з безмежною відкритістю, щирістю, людяністю.

Народилася ювілярка 15 листопада 1948 р. у самому серці Балкан – у селі Буковець Софійського округу; дитинство її минуло в селі Каспичан Шуменського округу. 1966 р. закінчила середню школу і того ж року вступила до ВТУ, де навчалася за спеціальністю “Болгарська філологія”. Диплом захистила у 1971 р., з 1972 по 1974 рр. працювала в бібліотеці університету. З 1974 р. Люба Стоїчкова з властивою їй сумлінністю і наполегливістю долає сходинки науково-викладацької кар'єри – від асистента кафедри болгарського мовознавства до кандидата філологічних наук, доцента кафедри сучасної болгарської мови на філологічному факультеті Велико-Тирновського університету. 2000 р. захистила дисертацію на тему “Семантична структура і система відносних прикметників у сучасній болгарській мові”, 2004 р. – габілітаційну працю “Функціональні системи іменників зі значенням особи-діяча у сучасній болгарській мові”.

Мовознавча проблематика завжди була в центрі науково-дослідницьких інтересів доктора Л.Стоїчкової. Зацікавлення лінгвістикою розпочалося ще зі студентської лави, коли була членом гуртка з болгарської морфології, який організував і вів професор, доктор філологічних наук Станьо Георгієв.

Викладацька діяльність у житті Люби Стоїчкової займає особливе місце. Тривалий час, аж до виходу на пенсію у 2015 р., вона вела практикум з морфології, морфеміки, словотвору, культури мовлення та історії сучасної болгарської літературної мови, читала курси лекцій з морфології та стилістики для студентів різних факультетів і спеціальностей, розробляла магістерські курси з проблем мовної інтерференції, брала участь у виданні підручника для іноземців “Болгарська мова – рівень В1 і В2”.

Тематично різноманітні й наукові зацікавлення Люби Стоїчкової: орфографія, пунктуація, культура мовлення, проблеми болгарської лексикології і семасіології, загальні й окремі питання, пов'язані з синтаксисом і стилістикою сучасної болгарської мови, специфіка болгарського словотворення тощо. З 1976 р. її праці публікувались у таких періодичних виданнях, як “Болгарський журналіст” (“Български журналист”), “Практикум з правопису і пунктуації” (“Практикум по правопис и пунктуация”), “Хрестоматія мовної культури” (“Учебник по езикова култура”). До речі, за час перебування в Україні подала три статті до наукового збірника “Проблеми слов'янознавства” – “Розвиток лексико-граматичних властивостей відносних прикметників у сучасній болгарській мові” (Вип. 19), “Динаміка словотвору відносних прикметників у сучасній болгарській мові” (Вип. 23), “Утворення складних відносних прикметників у сучасній болгарській мові” (Вип. 25).

За активну позицію і вагомий внесок у розвиток науки і освіти у 2009 р. Люба Стоїчкова нагороджена ювілейною грамотою Великотирновського університету, а рішенням від 14 грудня 2015 р. Академічної ради – почесною срібною медаллю ВТУ.

У перші роки своєї викладацької діяльності Л. Стоїчкова вела практичні заняття з усіх розділів мовознавчої науки, що стало важливим підґрунтям для формування добре підготовленого фахівця, викладача, що обрав для себе ще одну непросту і дуже відповідальну форму педагогічної діяльності – викладання болгарської мови як іноземної. Крім Львівського національного університету, працювала як лектор-викладач сучасної болгарської мови в Одеському національному університеті, а також у Тверському, Башкирському, Волгоградському державних університетах (Росія).

Якою ж пам'ятатимемо Любу Стоїчкову ми, студенти-болгаристи далеких 70–80-х років? Худорлява, невисокого зросту, з ранньою сивиною у волоссі, вона відразу зачарувала своєю харизматичністю, особливим ставленням до всього, що було пов'язане з її місією. А місія ця полягала у тому, щоби назавжди залюбити нас у Болгарію, її мову, культуру, історію, народ. Це вдавалося їй і на серйозних академічних заняттях, коли ми опановували ази нової, дещо екзотичної для нас мови, і під час численних неформальних зустрічей-посиденьок в університетському профілакторії по вулиці Герцена, де Люба мешкала тоді з маленькою донечкою Велиславою. Училися співати болгарських пісень, пробували танцювати хоро і рученицю, смакували стравами балканської кухні. Могли розмовляти на будь-які теми, здавалося, не існувало якоїсь виразної дистанції між студентами-першокурсниками і викладачем, проте була особлива повага, зачарування, радість спілкування з такою людиною.

Люба Стоїчкова дивовижно уміла згуртувати навколо себе людей різних за віком, статусом, характером. У дружньому товаристві болгаристів ЛНУ були тоді молодий

викладач-болгарист, випускник Київського університету Микола Ярмолук, аспірантка, асистент кафедри Ольга Добровольська-Албул, викладачі, аспіранти, студенти інших відділень і факультетів. Упевнена, що всі львівські колеги, друзі відчували і відчують глибоку симпатію до цієї чудової людини – справжньої болгарки, викладача, науковця, друга, наставника.

Шкода, що не для всіх студентів, які навчалися у Люби Стоїчкової, болгаристика стала основною професійною діяльністю, проте і ті, хто пішов у житті іншим шляхом, сподіваюся, назавжди залишилися вірними одній своїй великій любові – любові до всього, що свого часу щедро засіяла щира, багата, пасіонарна душа Вчителя.

Ірина ОСТРОВСЬКА